

TUKUMA NOVADA INTERNĀTPAMATSKOLA

internatskola@tukums.lv

WWW.TUKUMAIPS.LV

Ieteikumi iekļaujošai vērtēšanai izglītības iestādēs

*[https://visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/
metiet_iekl_vertesanai.pdf](https://visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/metiet_iekl_vertesanai.pdf)*

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam

Iekļaujošā izglītība ir kā process, kurā tiek nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās un samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības un izglītības ieguves procesa.

Vērtēšanai ir tikai viens iemesls:
tās ietekmē notiek rīcība.
Ja neseiko rīcība, tad vērtēšanai
nav nekādas jēgas.

A.Klegs

Vērtēšana

Veidi kā skolotāji un citi speciālisti sistemātiski vāc un izmanto informāciju par skolēna mācību sasniegumu līmeni un/vai attīstību dažādās izglītības procesa jomās: mācību, uzvedības vai sociālajā

www.european-agency.org/sites/default/files/assessment-in-inclusive-settings-key-issues-for-policy-and-practice_assessmentflyer_lvtext.pdf

Iekļaujošā vērtēšana

Vispārējais mērķis ir vērsts uz to, lai viss vērtēšanas process atbalstītu un uzlabotu visu skolēnu, ieskaitot skolēnus ar speciālām vajadzībām, piedalīšanos mācību procesā.

*Izglītības attīstības pamatnostādnes
2014. – 2020.gadam
<https://likumi.lv/doc.php?id=266406>*

Vispārējās izglītības likums

VIII nodaļa Speciālā izglītība

55.pants. Mācību sasniegumu vērtēšana speciālajā izglītībā

Sasniegumus, ko mācībās guvis izglītojamais ar speciālām vajadzībām, vērtē atbilstoši speciālās izglītības programmas prasībām un ņemot vērā izglītojamā veselības stāvokli, spējas un attīstību.

<https://likumi.lv/doc.php?id=20243>

Izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšana 10 ballu skalā

12.08.2014. Ministru kabineta noteikumi Nr.468, kas nosaka, ka tiek vērtēts:

- legūto zināšanu apjoms un kvalitāte
- legūtās prasmes un iemaņas
- Attieksme pret izglītošanos
- Mācību sasniegumu attīstības dinamika

*«Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugi»
<https://likumi.lv/doc.php?id=268342>*

Vērtēšanas kritēriji – skolotāju iespēja

- rīkoties elastīgi
- vērtējot ņemt vērā skolēnu iepriekšējo pieredzi, prasmes, iemaņas, darba tempu, raitumu
- **neakcentēt pirmo vērtēšanas kritēriju** (daudz teorijas un jaunas terminoloģijas)

Nozīmīgie vērtēšanas kritēriji

- *legūto zināšanu apjoms un kvalitāte*
- **legūtās prasmes un iemaņas**
- **Attieksme pret izglītošanos**
- **Mācību sasniegumu attīstības dinamika**

Kritēriji attieksmes vērtēšanai

- **Regulāra** stundu, konsultāciju, individuālo/grupu nodarbību **apmeklēšana**
- Mājas darbu **izpildes regularitāte** un kvalitāte
- Paveiktais darbs mācību stundās: pareizas **atbildes** uz jautājumiem, iesākti un **pabeigti** rakstu darbi, **sadarbība** ar klasesbiedriem, skolotāja palīdzības **pieņemšana**

Ieteikumi mācību sasniegumu dinamikas vērošanai

- Novērojumi veicami vismaz divas reizes mācību gada laikā
- Savu vērtējumu par izglītojamā mācību sasniegumiem izsaka visi **skolotāji** un **atbalsta komandas** speciālisti, kuri sadarbojas ar šo izglītojamo un viņa vecākiem

Ieteikumi mācību sasniegumu dinamikas vērošanai

Savu pašvērtējumu izsaka arī **izglītojamais**:

- ko viņam izdevās apgūt veiksmīgāk
- kas sagādā grūtības un nepieciešama lielāka palīdzība
- kuri atbalsta pasākumi palīdzēja apgūt mācību saturu
- kādu palīdzību vēlas saņemt turpmāk

Iekļaujošā izglītība vispārizglītojošā skolā

Skolotājiem jābūt atbilstošai:

- attieksmei
- izglītībai
- atbalstam
- resursiem

Iekļaujošā izglītība vispārizglītojošā skolā

Nozīmīgākā ir tieši **attieksme**, jo jāpieņem **dažādība izglītībā** un jāsniedz palīdzība mācību satura apguvē **ikvienam skolēnam**, kuram tas **nepieciešams**.

Pielāgojumi matemātikā izglītojamiem ar speciālām vajadzībām

Izglītojamiem var būt:

- grūtības apgūt matemātiskos jēdzienus un procesus
- vājas skaitļošanas prasmes un viņi izmanto, piemēram, skaitīšanu uz pirkstiem
- grūtības atcerēties matemātiskās pamatprasmes

Ieteikumi iekļaujošas izglītības īstenošanai

https://visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/metiet_iekl_izgl_ist.pdf

Mācību problēma	Pielāgojumi
Izglītojamam ir grūtības saprast matemātiskos jēdzienus un risināt problēmas.	✓ Ļaujiet izglītojamam izmantot konkrētus materiālus un priekšmetus, apgūstot matemātiskos jēdzienus. ✓ Izmantojiet krāsu kodus vai pasvītrojiet (izceliet) atslēgas vārdus teksta uzdevumos. ✓ Ļaujiet izglītojamiem izmantot grafiku, lai plānotu uzdevuma risināšanas gaitu. ✓ Ļaujiet izglītojamam izmantot kalkulatoru vai atgādni ar būtiskākajiem vienādojumiem vai faktiem.

Nepieciešamās pamatprasmes matemātikas apgūšanai

Secīgi sekot virzienam

Atpazīt paraugus

Izprast jēdzienus par daudzumu, apjomu, lielumu

Vizualizēt attēlus prātā un manipulēt ar tiem

Nepieciešamās pamatprasmes matemātikas apgūšanai

Izpratne par telpisko orientāciju, virzieniem (horizontāle, vertikāle utt.)

Prasme izdarīt secinājumus no vispārīgā uz atsevišķo, no apgalvojuma uz loģisko slēdzienu

Noteikt mījsakarības starp darbībām un jēdzieniem

Mācīšanās traucējumu pazīmes matemātikas jomā

Matemātisko darbību un zīmju izpratnes
problēmas

Grūtības matemātisko terminu izpratnē

Grūtības izprast teksta uzdevumus

Grūtības ar telpisko sakarību izpratni

Grūtības apgūt matemātikas pamatprasmes

Matemātikas mācīšanās stratēģijas tiem, kuri mācās kvantitatīvi

Uzvedība	Nepieciešamās mācīšanās stratēģijas
Pieiet situācijām, izmantojot konkrētus padomus	Uzsvērt katras darbības vai jēdziena nozīmi vārdiskā formulējumā
Matemātiku apgūst mehāniskā veidā	Akcentēt jēdzienu un mācīšanās kopīgo mērķi
Vairāk akcentē sastāvdaļas	Priekšroku dot precīzam aprakstam
Priekšroku dod skaitliskai pieejai	Izmatot pieeju « soli pa solim», lai savienotu modeli ar skaitlisko darbību
Priekšroku dod lineārajai pieejai	Sākt ar lielāku priekšstatu un izmantot dažādas pieejas
Daudzpakāpju risinājums sagādā grūtības	Daudzos uzdevumus sadalīt sīkākās vienībās un izskaidrot sakarības starp šīm vienībām

Matemātikas mācīšanās stratēģijas tiem, kuri mācās kvalitatīvi

Uzvedība	Nepieciešamās mācīšanās stratēģijas
Priekšroku dod jēdzieniem, nevis algoritmiem	Pirms algoritmu iesaistīšanas, savieno modeļus ar jēdzieniem un tikai tad ar uzdevumiem
Ģeometriskām struktūrām uztver vispārēju apveidu	Uzsvērt atsevišķu detaļu nozīmi kopējā ģeometriskās figūras izskatā
Grūtības ar precīziem aprēķiniem	Iedrošināt katru soli aprakstīt konkrēti
Vienkāršam uzdevumam piedāvā dažādas pieejas vai atbildes	Lietot simulācijas un reālus teksta uzdevumus
Priekšroku dod uzdevumu izvirzīšanai, bet ne vienmēr spēj tos atrisināt	Veidot kooperatīvās grupas, nodrošinot pilnīgu līdzdalību
Priecājas par uzdevumiem, kas saistīti ar ģeometriju	Nodrošināt darbību un modeļu dažādību, veidot saiknes

Ieteikumi skolotājiem darbā ar skolēniem ar diskalkuliju

- Atkārtoti vēlreiz jau zināmo pirms mācī jaunu prasmi
- Ļauj skolēniem apspriesties pirms uzdevumu risināšanas
- Dod skolēniem jau apgūto formulu sarakstu
- Izcel vai apvelc vārdus un skaitļus
- Sadali darbalapas vairākos posmos

Ieteikumi skolotājiem darbā ar skolēniem ar diskalkuliju

- Bieži pārbaudi, vai skolēni ir sapratuši uzdevumu
- Dod vairāk vietas uzdevuma risināšanai
- Izmanto konkrētus piemērus, lai savienotu matemātiskoa simbolus ar daudzumu
- Samazini iegaumējamo materiālu, īpaši mācību sākumā

Ieteikumi skolotājiem darbā ar skolēniem ar diskalkuliju

- Uzdod daudz jautājumu, lai iesaistītu skolēnu domāšanā un iztēlotu situāciju, kuru risinās
- Iedrošini vizualizēt matemātisko problēmu. Atļauj skolēniem zīmēt, lai izprastu problēmu, un pārliecinies, ka viņi izmanto laiku, lai skatītos informāciju tabulās un grafikos
- Dod piemērus un saisti problēmu ar reālo dzīvi

Ieteikumi skolotājiem darbā ar skolēniem ar diskalkuliju

- Nodrošini skolēnus ar rūtiņu papīru un seko, lai cipari būtu ierakstīti rūtiņās
- Aicini mutiski paskaidrot atrisinājumu
- Izskaidro jaunus terminus loģiskā secībā
- Ierobežo norakstīšanu no tāfeles
- Atļauj izmantot datorus un kalkulatorus, īpaši pašpārbaudes fāzē

Ieteikumi skolotājiem darbā ar skolēniem ar diskalkuliju

- Nodrošini skolēnus ar papildlaiku un aicini izmantot melnrakstus aprēķinu veikšanai
- Izmanto mnemoniskās un vizuālās kartiņas, lai palīdzētu iegaumēt likumus, formulas un tabulas
- Atkārtojumam arī ir liela nozīme
- Vienmēr saskaņo mācīšanās stratēģiju ar skolēna vajadzībām un spējām

Mācību stundas uzbūve

10 – 15 min.	Frontālais darbs		
10 – 15 min.	Patstāvīgais skolēnu darbs	Ar vājākiem strādā skolotājs	
5 – 10 min.		Patstāvīgais skolēnu darbs	Skolotājs strādā individuāli
5 – 10 min.			Patstāvīgs skolēnu darbs
5 min.	Frontālais darbs (ar visiem)		

**Mēs varam mēģināt
«uzvilkt vienu kreklu visiem»**

BET...

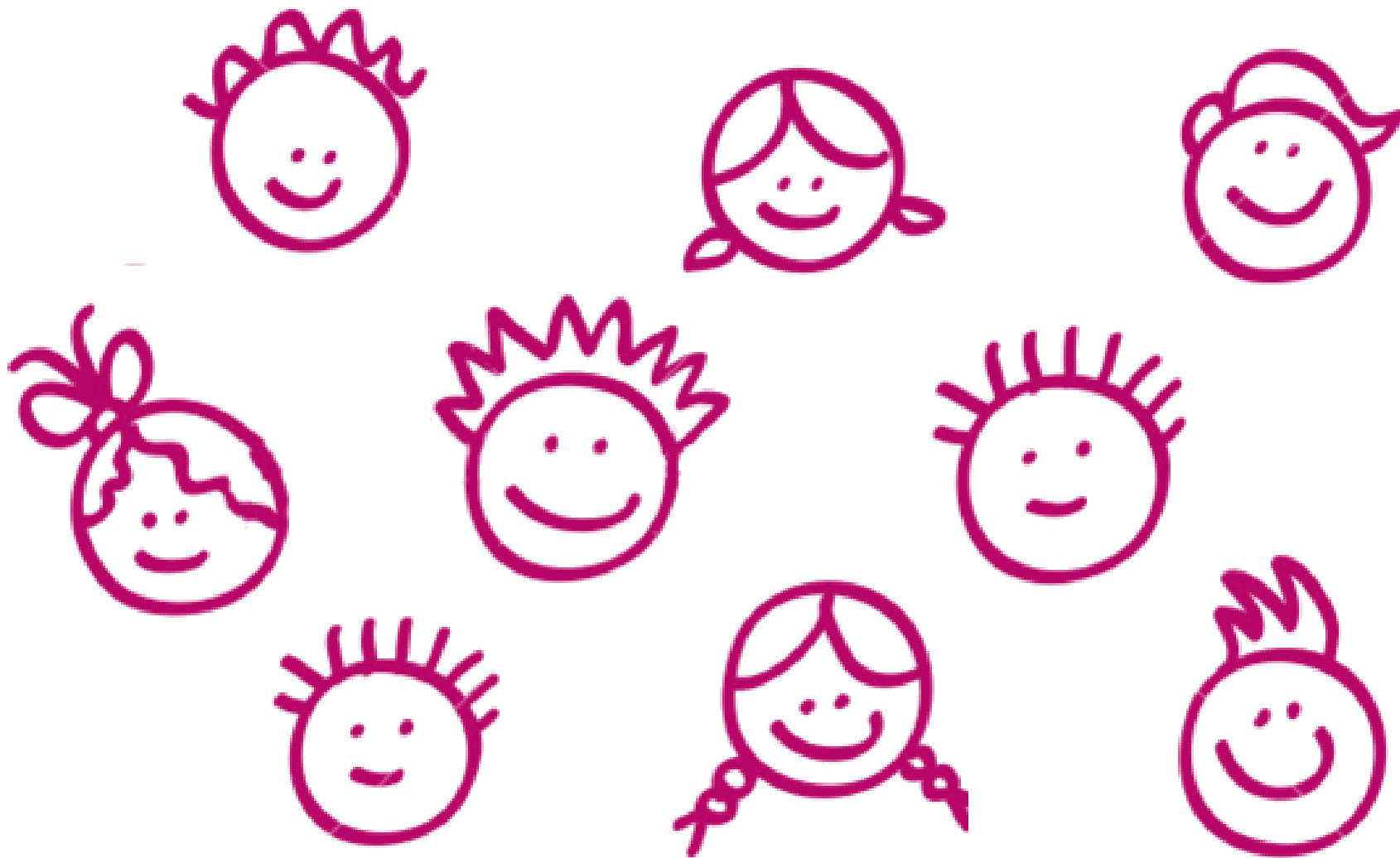
...bet tas nederēs visiem vienādi

**mēs nevaram atrast pasaulē
vietu, kurā visi ir vienādi**

Ir svarīgi saskatīt atšķirīgo un pozitīvo pusi

... novērtēt to un izcelt!

PAULDIES PAR
UZMANĪBU!